

Powiat Świebodziński

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO
ZA LATA 2016-2017**

Świebodzin 2018

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO ZA LATA 2016-2017

ZAMAWIAJĄCY:

Powiat Świebodziński
ul. Kolejowa 2
66-200 Świebodzin

WYKONAWCA:

TERRA PROJEKT
Danuta Mazurczak, Joanna Witkowska S.C.
ul. Zamkowa 4a/1, 62-070 Dąbrówka
tel. +48 692 290 324, +48 883 855 117
biuro@terraprojekt.pl, www.terraprojekt.pl

Spis treści

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	6
2. METODYKA SPORZĄDZANIA RAPORTU I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	6
3. RAPORT TABELARYCZNY	7
4. PODSUMOWANIE	37

1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania programu ochrony środowiska przez zarząd powiatu, a następnie przedstawienia ich radzie powiatu w cyklu dwuletnim wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 ze zm.). Obowiązek sprawozdawczy jest następstwem realizacji przez Powiat Świebodziński zapisów zawartych w art. 17 ust. 1 ww. ustawy, który zobowiązuje Zarząd Powiatu Świebodzińskiego do opracowania Programu ochrony środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z ustawą z dnia 21 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1101) politykę ekologiczną państwa, zgodnie z którą opracowywane były programy ochrony środowiska, zastąpiono polityką ochrony środowiska, która m.in. winna być prowadzona za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Zgodnie z art. 14 ust. 1. polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 383).

Niniejszy raport jest podsumowaniem dwóch poprzednich lat realizacji Programu ochrony środowiska i dotyczy okresu od stycznia 2016 do grudnia 2017 r. W związku z tym, w Raporcie znajduje się podsumowanie działań zawartych w dwóch dokumentach: „Programie ochrony środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 r.” przyjętego Uchwałą Rady Powiatu Świebodzińskiego Nr XIII/194/11 z dnia 22 grudnia 2011 r. (zwanym starym POŚ) oraz w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”, który przyjęty został przez Radę Powiatu Świebodzińskiego Uchwałą NR XXXII/199/2017 z dnia 9 listopada 2017r. (zwanym nowym POŚ).

Raport ma charakter informacyjny i podsumowujący w zakresie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji przez Powiat Świebodziński oraz inne jednostki organizacyjne, wykonujące na terenie powiatu zadania związane z szeroko rozumianą ochroną środowiska, w tym gospodarką wodno-ściekową i ochroną wód, ochroną powietrza, ochroną powierzchni ziemi i gospodarką odpadami, ochroną przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym, ochroną przed poważnymi awariami, ochroną przyrody oraz edukacją ekologiczną, zgodnie z kompetencjami określonymi w różnych aktach prawnych. Informacje zawarte w Raporcie odnoszą się do przedsięwzięć zapisanych w tabelach z harmonogramem, zawierających listę przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2012-2019 (stary POŚ) oraz 2017-2024 (nowy POŚ) dla osiągnięcia przyjętych w Programie celów i priorytetów ekologicznych.

2. Metodyka sporządzania Raportu i materiały źródłowe

W celu uniknięcia powtórzeń i zachowania przejrzystości dokumentu, Raport został podporządkowany zagadnieniom znajdującym odzwierciedlenie w treści nowego POŚ i obejmują ocenę realizacji celów strategicznych w obrębie następujących obszarów interwencji:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenie hałasem,
- Pola elektromagnetyczne,
- Gospodarka wodna,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Zasoby geologiczne,
- Gleby (Degradacja powierzchni ziemi i gleb),
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- Zasoby przyrodnicze,
- Odnawialne źródła energii,
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Raport posiada formę zwartej tabeli, w której zastosowano następującą strukturę:

- Obszar interwencji,
- Zadania przyjęte do realizacji;
- Opis przedsięwzięcia (jakościowy i ilościowy opis realizacji zadania bądź jego części);
- Jednostka realizująca (podmiot odpowiedzialny za realizację zadania);

- Termin realizacji w okresie sprawozdawczym;
- Poniesione koszty w PLN (podawano tylko w przypadku uzyskania tego rodzaju danych od podmiotu realizującego, bądź innego podmiotu posiadającego tego rodzaju dane);
- Źródła finansowania.

Raport opracowano na podstawie informacji zawartych w ankietach nadesłanych przez niżej wymienione urzędy i inne instytucje wskazane w Programie jako jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć, a także w oparciu o informacje będące w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Świebodzinie:

- Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego,
- Urząd Gminy Łagów,
- Urząd Gminy Lubrza,
- Urząd Gminy Szczaniec,
- Urząd Gminy Skąpe,
- Urząd Miejski w Świebodzinie,
- Urząd Miejski w Zbąszynku,
- Veolia Energia Poznań S.A. oddział w Świebodzinie,
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze ;
- Nadleśnictwo Sulechów;
- Nadleśnictwo Krosno,
- Nadleśnictwo Trzciel,
- Nadleśnictwo Torzym,
- Nadleśnictwo Świebodzin,
- Nadleśnictwo Babimost,
- Nadleśnictwo Bytnica,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Świebodzinie,
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Świebodzinie.

Część niezbędnych informacji pozyskano również z ewidencji i baz danych elektronicznych udostępnianych za pośrednictwem Internetu przez ww. instytucje i inne podmioty (np. Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych o Lasach Lasów Państwowych, WIOŚ w Zielonej Górze, Państwowy Instytut Geologiczny, IMGW w Warszawie).

3. Raport tabelaryczny

W dalszej części niniejszego opracowania przedstawiono najważniejszą, tabelaryczną część Raportu z wykonania POŚ dla Powiatu Świebodzińskiego za okres od 2016 do 2017 r. W tabeli przedstawiono szczegółowe informacje na temat stopnia realizacji poszczególnych zadań z listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach: „Programu ochrony środowiska dla powiatu świebodzińskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019” oraz „Programu ochrony środowiska dla powiatu świebodzińskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”.

Tabela 1 Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 oraz Programu ochrony środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 z okres 2016-2017

Lp.	Zadanie	Opis przedsięwzięcia*	Jednostka realizująca	Termin wykonania (dotyczy 2016-2017)	Poniesione koszty	Źródło finansowania
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza						
1.	Modernizacja/wymiana indywidualnych źródeł ciepła (np. modernizacje kotłowni i systemów grzewczych, montaż układów kogeneracyjnych, budowa układów odzysku ciepła), w tym:		Powiat, Gminy, Właściciele nieruchomości			
1.1.	Innowacyjne systemy zarządzania energią - Kompleksowa modernizacja obiektów oświatowych Powiatu Świebodzińskiego	Remont kotła CO w ZSO w Świebodziźnie	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Świebodziźnie	2016	23 999,76	Budżet Powiatu
1.2.	Dokończenie budowy Domu Kultury w Lubrzy wraz z wymianą źródła ciepła w budynku w ZSS w Lubrzy	Wymiana kotła węglowego w Zespole Szkół Samorządowych w Lubrzy na 3 piece gazowe	Gmina Lubrza	12.2016	250 000,00	Budżet Gminy
1.3.	2 kotłownie na paliwo ekologiczne ecogroszek	Realizacja zadania w latach 2017-2018	Gmina Szczanec	2017-2018	-	Budżet Gminy
2.	Podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej	Nie realizowano	Veolia Energia Poznań S.A.	-	-	-
2.1.	Połączenie systemów ciepłowniczych C12 i C13 (ocieplenie śródmieścia możliwość likwidacji niskiej emisji w śródmieściu)	Nie realizowano	Veolia Energia Poznań S.A.	-	-	
3.	Ograniczenie emisji do powietrza w przemyśle (stosowanie najlepszych dostępnych technologii, określanie wysokich standardów emisyjnych w wydawanych decyzjach) ze szczególnym uwzględnieniem pyłów PM10 i PM2,5 oraz gazów: CO ₂ , SO ₂ i NO _x	Modernizacja instalacji odpylania spalin (odpylanie workowe) w ciepłowni C13 os. Łużyckie w Świebodziźnie	Veolia Energia Poznań S.A.	2016/ 2017	700 800,00	Środki własne
3.	Budowa lub modernizacja instalacji służących redukcji emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w przemyśle	Inwestycje realizowane indywidualnie przez zakłady przemysłowe	podmioty działające w przemyśle,	-	-	-

4.	Dalsze podłączenia do sieci gazowniczej	Rozwój sieci gazowniczej na terenie powiatu. Długość sieci rozdzielczej: 196,8 km, ilość przyłączy: 3 543 szt., liczba podłączonych gospodarstw domowych: 11 026 szt. (GUS 2016)	PGNiG	-	-	-
5.	Termomodernizacja budynków, w tym:					
5.1.	Wymiana okien drewnianych na PCV (4 szt.) w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Świebodziźnie	Zrealizowano	Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Świebodziźnie	2016-2017	3 820,61	Środki własne, Budżet Powiatu
5.2.	Wymiana stolarki okiennej – 3 szt. m w Domu Pomocy Społecznej w Toporowie	Zrealizowano	DPS w Toporowie	2016-2017	9 007,20	Środki własne, Budżet Powiatu
5.3.	Remont dachu na wykuszu blok A w Domu Pomocy Społecznej w Jordanowie	Zrealizowano	DPS w Jordanowie	2016-2017	15 818,98	Środki własne, Budżet Powiatu
5.4.	Remont dachu sali gimnastycznej ZSO	Zrealizowano	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Świebodziźnie	2016	19 357,16	Środki własne, Budżet Powiatu
5.5.	Remont dachu auli	Zrealizowano	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Świebodziźnie	2016	50 397,28	Środki własne, Budżet Powiatu
5.6.	Termomodernizacja obiektów oświatowych z wykorzystaniem OZE w gminie Skąpe	Termomodernizacja obiektów oświatowych (szkoła podstawowa, gimnazjum) z wykorzystaniem OZE w gminie Skąpe	Gmina Skąpe	2017	1 356 772,21	Budżet Gminy RPO-Lubuskie 2020
5.7.	Termomodernizacja remiz strażackich na terenie Gminy Skąpe w miejscowości: Skąpe, Ołobok, Podła Góra, Niekarzyn		Gmina Skąpe			
5.8.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Modernizacja Centrum Kultury i Biblioteki, Termomodernizacja budynku OPS	Gmina Szczaniec	2017	753 620,60 362 150,00	Budżet Gminy, RPO
5.9.	Termomodernizacja budynku Szkoły w Toporowie	Brak informacji	Gmina Łągów	-	-	-
6.	Promowanie ecodrivingu, korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przy-	Nie realizowano	Powiat Gminy	-	-	-

	jazne środowisku					
7.	Wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych na terenie powiatu, kontrola prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów	Nie realizowano	Powiat	-	-	-
8.	Modernizacja i rozbudowa ścieżek rowerowych, w tym:		Powiat, Zarządcy dróg Gminy,			
8.1.	Budowa ścieżki komunikacyjnej Świebodzin- Ługów- Lubrza	Opracowano koncepcję budowy ścieżki rowerowej łączącej miejscowości Ługów- Lubrza- Świebodzin	Gmina Ługów, Gmina Świebodzin	05.11.2015 30.04.2016	31 162,00	Świebodzin 18 407,39 Ługów 12 754,61
8.2..	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wokół Jeziora Niesłysz odcinek Kalinowo-Przełazy (inwestycja partnerska)	Nie realizowano	Gmina Skąpe			
8.3.	Zwiększenie miejsc rekreacji w Gminie Skąpe poprzez budowę ciągu rowerowego w miejscowości Kalinowo oraz budowę odcinka rowerowej ścieżki turystycznej w miejscowości Ołobok	Zadanie zostanie zrealizowane w roku 2018. Obecnie gmina otrzymała pozytywną ocenę wniosku aplikacyjnego. W marcu 2018 r. ma zostać podpisana umowa o dofinansowanie zadania. Termin zakończenia czerwiec 2018. Koszt 382 000,00 zł, dofinansowanie: 243 066,00 zł	Gmina Skąpe	-	-	-
8.4.	Budowa sieci ścieżek rowerowych (Gmina Zbąszynek, Babimost, Kargowa – poprawa jakości życia mieszkańców)	Nie realizowano	Gmina Zbąszynek	-	-	-
8.5.	Budowa ścieżki rowerowej łączącej miejscowości Zbąszynek, Szczaniec, Świebodzin	Opracowano koncepcję budowy ścieżki rowerowej łączącej miejscowości Zbąszynek- Szczaniec- Świebodzin	Gmina Zbąszynek Gmina Szczaniec Gmina Świebodzin	05.11.2015 30.04.2016	50 350,00	Świebodzin 14 415,20 Zbąszynek 14 651,85 Szczaniec 21 282,95
8.6.	Ścieżka pieszo-rowerowa Świebodzin – Grodziszczce	Rozwiązano umowę z biurem projektowym na wykonanie projektu ścieżki	Gmina Świebodzin	brak	brak	Środki własne
9.	Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie gospodarki	Konsultacje społeczne przeprowadzane w gminach na etapie	Gminy	2016-2017	-	Budżety Gmin

	niskoemisyjnej	opracowania planów gospodarki niskoemisyjnej				
10.	Prowadzenie monitoringu powietrza	Realizowane przez WIOŚ. Wyniki publikowane są w Rocznych ocenach jakości powietrza w województwie lubuskim na podstawie badań imisji.	WIOŚ	Zadanie ciągłe	-	Środki własne
11.	Określanie warunków korzystania ze środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza w wydawanych pozwoleniach zintegrowanych i pozwoleniach na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	Wydawanie pozwoleń przez Starostę Świebodzińskiego na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza: 2016 r.: 2 decyzje 2017 r.: 8 decyzji	Powiat	Zadanie ciągłe	-	Środki własne
12.	Wymiana oświetlenia na mniej energochłonne	Dostawienie 29 punktów świetlnych w miejscowościach Łąkie i Ołobok 2016	Gmina Skąpe	2016	b.d.	b.d.
14.	Utrzymanie czystości dróg w celu ograniczenia emisji wtórnej (czyszczenie metodą moką)	Czyszczenie metodą moką wykonywane jest przy realizowanych inwestycjach drogowych	Zarządcy dróg, Gminy	-	-	Środki własne
15.	Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych odnośnie przestrzegania obowiązków nałożonych pozwoleniami na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	Wykonywanie kontroli w zakładach pod względem przestrzegania przepisów w zakresie ochrony powietrza. Ilość wykonanych kontroli: 2016 15 kontroli (8 wykrytych nieprawidłowości) 2017: 13 kontroli (8 wykrytych nieprawidłowości)	WIOŚ	Zadanie ciągłe	-	Środki własne
				OGÓLEM	3,627 mln zł	
	Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem					
1	Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez: budowę alternatywnych dróg, poprawę stanu technicznego dróg, wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych, tworzenie pasów zieleni, w tym:		Zarządcy dróg Gminy			
1.1.	Budowa drogi ekspresowej S-3 Gorzów Wielkopolski - Sulechów z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska	Budowa S3 Gorzów – Międzyrzecz i Międzyrzecz - Sulechów Decyzja Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budow-	GDDKiA	1999-2016	2 105 988 040,00 (podana kwota dotyczy łącznych nakładów inwestycyjnych z lat 1999-2016)	KFD

		lanego w Gorzowie Wlkp. udzielająca GDDKiA pozwolenia na użytkowanie dla trasy głównej dla poszczególnych odcinków S3 realizowanej na terenie powiatu świebodzińskiego: - znak WIK.771.1.71.2013.JRyb z 21.08.2013 r. (0+000-12+400) - znak WIK.771.1.41.2013.JRyb z 24.05.2013 r. (12+400-17+100) - znak WIK.771.1.43.2013.WDęb z 24.05.2013 r. (17+100-17+770) - znak WIK.771.1.60.2013.JRyb z 11.07.2013 r. (17+770-22+300) - znak: WIK.771.1.54.2013.RLac z 18.06.2013 r. (22+300-24+500) - znak: WIK.771.1.55.2013.WWie z 17.06.2013 r. (24+500-32+300) - znak WIK.771.1.56.2013.JRyb z 17.06.2013 r. (32+300-42+953)				
1.2.		Budowa MOP Kępsko - kat. II i III do standardów kat. I w ramach zadania "Budowa S-3 Gorzów Wielkopolski - Nowa Sól Gorzów Wlkp. (dk nr 3, w. Gorzów Południe) z węzłem - w. Sulechów (w. Kruszyna)" Decyzja Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Gorzowie Wlkp. udzielająca GDDKiA pozwolenia na użytkowanie Miejsca Obsługi Podróżnych kat. I – „Kępsko Wschód” i „Kępsko Zachód” znak: WIT.7740.15.2017.JRyb z 28.04.2017 r.	GDDKiA	2015-2017	15 831 413,48	KFD
1.3.	Remont drogi krajowej nr 92 na odcinkach: od km 44+452 do km 46+132, od km 47+042 do km 49+042, od km 50+370 do km 55+555.	Remont: Droga krajowa nr 92b odcinek Wilkowo – Świebodzin, km 44+542 – 46+132	GDDKiA	Dnia 28.06.2017r. podpisano umowę na roboty. Odbioru końcowego robót dokonano 10.11.2017r.	2 166 000,00	Budżet państwa

1.4.		Remont: Droga krajowa nr 92b odcinek Wilkowo – Świebodzin, km 47+042 – 49+042	GDDKiA	Dnia 28.06.2017r. podpisano umowę na roboty. Odbioru końcowego robót dokonano 10.11.2017r.	1 680 000,00	Budżet państwa
1.5		Remont: Droga krajowa nr 92 Świebodzin – Lutol Suchy, km 50+370 - 55+555	GDDKiA	Dnia 28.06.2017r. podpisano umowę na roboty. Odbioru końcowego robót dokonano 10.11.2017r.	4 370 000,00	Budżet państwa
1.6.	Rozbudowa drogi woj. nr 276 w m. Chociule	Nie realizowano	ZDW	-	-	-
1.7.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 303 na odcinku Świebodzin-Lubinicko polegająca na odnowie dywanikowej nawierzchni oraz budowie chodnika	Inwestycja poprawiła płynność ruchu oraz zwiększyła bezpieczeństwo pieszych i kierujących.	ZDW	2016	895 254,84	Budżet województwa. Dofinansowanie Gminy Świebodzin
1.8.	Przebudowa polegająca na odnowie dywanikowej drogi woj. nr 302 w m. Kosieczyn ul. Główna od km 8+163 do km 9+658	Odnowa drogi woj. nr 303 na długości ok. 1,495 km wpłynęła na poprawę płynności ruchu oraz zwiększyła bezpieczeństwo i komfort jazdy.	ZDW	2016	1 192 334,06	Budżet województwa,
1.9.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 302 w miejscowości Chlastawa - rondo	Rozbudowa drogi na długości ok. 0,91 km wpłynęła na poprawę płynności ruchu oraz zwiększyła bezpieczeństwo i komfort jazdy.	ZDW	2016	1 647 194,81	Wkład własny budżetu województwa, dofinansowanie RPO- Lubuskie 2020
1.10.	Przebudowa polegająca na odnowie dywanikowej relacji Świebodzin – Krosno Odrz. (Skąpe - Radoszyn)	Odnowa drogi woj. nr 276 na odcinku od 28+407 do 29+406,5 poprawiła płynność ruchu oraz zwiększyła bezpieczeństwo pieszych i kierujących.	Województwo Lubuskie ZDW	2017	1 500 000,00	Budżet województwa
1.11.	Budowa nowego mostu wraz z korektą niebezpiecznego łuku, droga wojewódzka nr 276 Krosno Odrzańskie - Świebodzin, m. Przetocznicza	Inwestycja w trakcie realizacji - wpłynie na poprawę płynności ruchu oraz zwiększy bezpieczeństwo i komfort jazdy	Województwo Lubuskie ZDW	2017-2019	930 000,00 w 2017 r. (całkowita wartość zadania ok. 9 200 000,00)	Budżet województwa RPO - Lubuskie 2020
1.12.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1211F i 1210F w miejscowości	Nie realizowano	Wydział Dróg Powiatowych (WDP),	-	-	-

	Szczaniec. Etap I od km 0+000 do km 0+800,00 na drodze powiatowej nr 1211F - podniesienie parametrów technicznych drogi oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu pojazdów i pieszych oraz udogodnienie dojazdu mieszkańców Szczañca i mniejszych miejscowości m.in. do pracy, do obiektów użyteczności publicznej		Samorząd powiatu			
1.13.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1231F Wilkowo - Borów - Ołobok (odcinek w miejscowości Borów	Przebudowa drogi powiatowej nr 1231F w m. Borów	Wydział Dróg Powiatowych (WDP), Samorząd powiatu	2017	1 447 000,00	Budżet Powiatu w tym: 704 000,00 – Woj. Lub., 372 000,00 Gm. Świebodzin
1.14.	Przebudowa ul. Wojska Polskiego w Zbąszynku	Zrealizowano	Wydział Dróg Powiatowych (WDP), Samorząd powiatu	2016	1 499 000,00	Woj. Lub. - 749,6; Gm. Zbąszynek-749,6)
1.15	Przebudowa skrzyżowania ulic: Wojska Polskiego, PCK, Kosieczynska i B. Chrobrego w Zbąszynku	Zrealizowano	Wydział Dróg Powiatowych (WDP), Samorząd powiatu	2016	732 400,00	Środki własne
1.16.	Przebudowa drogi nr 1218F - Rzeczyca	Zrealizowano	Wydział Dróg Powiatowych (WDP), Samorząd powiatu	2016	301 200,00	Środki własne w tym Gmina Świebodzin 144 700,00
1.17.	Przebudowa ul. Sulechowskiej w Świebodziźnie – etap II	Zrealizowano	Wydział Dróg Powiatowych (WDP), Samorząd powiatu	2017	2 494 000,00	Budżet Powiatu, w tym: 1 218 000,00. – Woj. Lub., 636 000,00. – Gm. Świebodzin
1.18.	Budowa chodnika w m. Niesulice	Zrealizowano	Wydział Dróg Powiatowych (WDP), Samorząd powiatu	2017	193 000,00	Budżet Powiatu, w tym: 113 000,00 – Gm. Skąpe
1.19.	Budowa chodnika w m. Przelazy	Zrealizowano	Wydział Dróg Powiatowych (WDP), Samorząd powiatu	2017	167 000,00	Budżet Powiatu, w tym: 17 000,00 – Gm. Lubrza

1.20.	Modernizacja, budowa, przebudowa i remonty dróg gruntowych, osiedlowych i chodników, w tym:		Gminy			
1.21.	Budowa drogi w miejscowości Laski	Nie zrealizowano	Gmina Lubrza	-	-	-
1.22.	Budowa drogi w miejscowości Boryszyn	Nie zrealizowano	Gmina Lubrza	-	-	-
1.23.	Budowa chodnika w miejscowości Przelazy	Nie zrealizowano	Gmina Lubrza	-	-	-
1.24.	Przebudowa ulicy Plażowej w Lubrzy	Nie zrealizowano	Gmina Lubrza	-	-	-
1.25.	Przebudowa drogi gminnej wraz z budową kanalizacji deszczowej i utwardzeniem terenu na działkach nr ewid. 439; 353/3; 248/4; 494 w m. Mostki	Wykonano	Gmina Lubrza	29.04.2016	313 233,11	Środki własne
1.26.	Przebudowa drogi gminnej na działkach nr 222 I 219/1 wraz z budową zjazdu i utwardzeniem terenu w m. Nowa Wioska	Wykonano	Gmina Lubrza	15.11.2016	395 593,40	Środki własne + Środki z budżetu Państwa /50:50/
1.27.	Przebudowa drogi nr 004814F (ul. Chrobrego) w m. Ołobok - etap I -	Wniosek złożony do LUW w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej. Wniosek przeszedł pozytywną ocenę, z uwagi na limit środków nie otrzymał dofinansowania	Gmina Skąpe	-	-	-
1.28.	Budowa chodników w m. Cibórz, Ołobok	Przebudowa drogi i chodnika w m. Ołobok, długość drogi 105mb, długość ciągu pieszego: 85mb Remont chodników w Ołoboku chodniki: 217m2, zjazdy: 53m2 Budowa chodników w Ciborzu: 1351m2 utwardzeń	Gmina Skąpe	2016-2017	81 148,67 60 516,13 191 880,00	Budżet Gminy
1.29.	Przebudowa drogi nr 004812F w miejscowości Radoszyn	wykonano	Gmina Skąpe	2016-2017	439 324,90	PROW 2014-2020 247 846,00
1.30.	Budowa chodnika w m. Niesulice 825m2 chodnika, 140m2 podjazdów. Budowa chodnika w m. Podła Góra - chodnik: 186m2, zjazdy: 68m2 Zatoka postojowa w Skąpe, wraz	Wykonano	Gmina Skąpe	2016-2017	189 159,40 31 360,80 43 443,60	Budżet Gminy

	z ciągiem pieszym 209m2 utwardzeń					
1.31.	Modernizacja dróg dojazdowych do pól w Brudzewie i Wolimirzycach	Przebudowa gminnej drogi dojazdowej do pól uprawnych w miejscowości Brudzewo na działce nr 75. Droga w Wolimirzycach – nie zrealizowano.	Gmina Szczaniec	15.12.2017	58 790,08	Zarząd Województwa Lubuskiego 14.000,00 Środki własne 44.790,08
1.32.	Zagospodarowanie terenu kwartału ulic: Plac Wolności, Sikorskiego, Krótka, Ogrodowa, Łużycka. - Poprawa warunków komunikacyjnych, oświetleniowych oraz budowa kanalizacji deszczowej.	W dniu 26-10-2017r. podpisano umowę na realizację robót, 07-11-2017r. przekazano protokolarnie plac budowy. Zakres prac obejmuje budowę sieci kanalizacji deszczowej, utwardzenie nawierzchni gruntowych polbrukiem i wymianę oświetlenia.	Gmina Świebodzin	26.10.2017	0	Budżet Gminy
1.33.	Budowa drogi gminnej nr 103602F (ul. Cegielniana) w Świebodziźnie wraz z oświetleniem i odwodnieniem	Wykonanie: sieci kanalizacji deszczowej, oświetlenia drogi, jezdni o nawierzchni bitumicznej 6 222 m ²	Gmina Świebodzin	25-10-2017 28-11-2017	2 477 449,80	Gmina – 1 255 373,80 zł Urząd Wojewódzki – 1 222 076, zł
1.34.	Przebudowa ul. Kolejowej i Sulechowskiej w Świebodziźnie - etap II	Gmina Świebodzin udzieliła pomocy finansowej dla Powiatu Świebodzińskiego	Gmina Świebodzin	15.02.2017 30.09.2017	636 152,30	Budżet Gminy
1.35.	Modernizacja, budowa, przebudowa i remonty dróg gruntowych, osiedlowych i chodników	Remonty cząstkowe dróg i ulic, Remonty dróg wewnętrznych	Gmina Świebodzin	do końca 2017	3 362 523,57	Budżet Gminy
1.36.	Budowy dróg - inwestycje		Gmina Świebodzin,	do końca 2017	1 220 591,56	Budżet Gminy
1.37.	Rozbudowa ul. Długiej i ul. Targowej oraz przebudowa ul. B. Chrobrego w Zbąszynku	Wykonano	Gmina Zbąszynek	2016	1 021 196,69	Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019
	Budowa dróg gminnych: Jana Pawła II, Prymasa Wyszyńskiego i Zachodniej Obwodnicy Zbąszynka – etap I	Wykonano	Gmina Zbąszynek	2017	2 514 648,78	50% dofinansowanie z Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019, 50% środki własne
2.	Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu	Obsadzenie drzewami obwodnicy Zbąszynka	Gmina Zbąszynek	2016	14 870,00	Budżet Gminy

	komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniające m.in. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych, nasadzenia zieleni ochronnej					
2.1.		Nasadzono 140 szt. (70 szt. klonów i 70 szt. lipy) drzew wzdłuż drogi byłej drogi nr E65	Gmina Świebodzin	2017	36 880,40	Budżet Gminy
2.2.		Wykonano nasadzenia drzew w ilości 85 sztuk na drodze krajowej nr 92 w ramach rekompensaty za wycinkę drzew.	GDDKiA	Październik – listopad 2017 r.	10 611,83 zł	Budżet państwa
2.3.		Posadzono 43 szt. drzew w pasie drogowym dróg powiatowych	Wydział Dróg Powiatowych (WDP), Samorząd powiatu	2017	b.d.	-
3.	Tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem: źródeł hałasu, przestrzegania zasad strefowania (rozgraniczenia terenów o zróżnicowanej funkcji), zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Działanie wykonywane przez Gminy na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Gminy	Działanie ciągłe	-	Budżety Gmin
4.	Prowadzenie badań monitorujących poziom hałasu drogowego	Brak pomiarów hałasu komunikacyjnego badanego przez WIOŚ.	WIOŚ	-	-	-
5.	Prowadzenie kontroli emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	Wykonane kontrole WIOŚ w zakładach na terenie powiatu świebodzińskiego w zakresie przekroczenia hałasu przemysłowego w: 2016 r.: 5 kontrole (nie wykryto nieprawidłowości) 2017 r. : 1 kontrola (nie wykryto nieprawidłowości)	WIOŚ	Działanie ciągłe	-	Środki własne
6.	Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie negatywnego wpływu hałasu na człowieka	Nie realizowano	Powiat Gminy	-	-	-
OGÓLEM					2 156,133 mln zł	

Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne						
1.	Ochrona mieszkańców powiatu przed promieniowaniem elektromagnetycznym przez weryfikację składowanych zgłoszeń instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne	Realizowane przez Powiat na etapie odbioru zgłoszenia instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne.	Powiat	Działanie ciągłe	-	Środki własne
2.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Na etapie opracowań planistycznych w gminach	Gminy	Działanie ciągłe	-	Środki własne
3.	Monitoring promieniowania elektromagnetycznego	Przeprowadzenie pomiaru promieniowania elektromagnetycznego w ramach trzyletniego cyklu monitoringowego. Przeprowadzone kontrole w zakresie promieniowania elektromagnetycznego w: 2016 r.: 28 (brak nieprawidłowości) 2017 r.: 31 (brak nieprawidłowości)	WIOŚ	Działanie ciągłe	-	Środki własne
Obszar interwencji: Gospodarka wodna						
1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych	W ramach monitoringu wód powierzchniowych wykonywane są w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych. Prowadzona jest również obserwacja elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Badania jakości wód podziemnych prowadzone są w sieci monitoringu krajowego, w ramach monitoringu diagnostycznego. Ocenie podlega stan chemiczny jednolitych części wód podziemnych.	WIOŚ	Działanie ciągłe	-	Środki własne
2.	Wyznaczanie stref ochronnych ujęć wody	Obowiązujące strefy ochrony ujęć wód podziemnych posiadają ujęcia w gminach: Łagów,	RZGW, Powiat	Działanie ciągłe	-	Środki własne

		Skąpe, Szczaniec, Zbąszynek				
3.	Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód	Wydane pozwolenia wodnoprawne: 2016 r.: 47 decyzji 2017 r.: 70 decyzji Od 1.01.2018 r. na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – prawo wodne pozwolenie wodnoprawne zostało objęte kategorią tzw. zgody wodnoprawnej. Organem właściwym w sprawach o wydanie pozwoleń wodnoprawnych jest Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich. W przypadku gdy o pozwolenie występują Wody Polskie, właściwym do jego wydania jest Minister Środowiska.	Powiat Świebodziński	Działanie ciągłe	-	Budżet Powiatu
4.	Kontrola podmiotów gospodarczych posiadających pozwolenia wodnoprawne pod kątem przestrzegania norm i wytycznych zapisanych w tych decyzjach	Przeglądy pozwoleń wodnoprawnych przeprowadzane były raz na 4 lata	Powiat,	-	-	-
5.	Modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody	Realizowane w ramach rozbudowy sieci wodociągowej	Gminy	W miarę potrzeb	-	-
6.	Zachęcanie mieszkańców do montażu instalacji retencjonujących wodę deszczową	Nie realizowano	Gminy	-	-	-
7.	Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych: wyposażenie w zbiorniki na gnojowice i płyty obornikowe, promocja i stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, promocja i stosowanie "Programu rolno-środowiskowego" m.in. wspieranie rolnictwa ekologicznego, zastosowanie międzyplonów oraz wsiewek poplonowych, utrzymanie	Wydanie Rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz.	RZGW	2017	-	Środki własne

	stref buforowych i międz śródpolnych	Woj. Lubuskiego 2017.471 Ogłoszony: 28.02.2017)				
8.	Rewitalizacja i rekultywacja jezior oraz zagospodarowanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem	Nie realizowano	Gminy, LZMiUW	-	-	-
9.	Udrożnienie szlaku kajakowego (oznakowanie, infrastruktura) na kanale łączącym jezioro Goszcza z jeziorem Paklicko Wielkie, jezioro Niestysz Mostki, Nowa Wioska, Lubrza - turystyka kulturowa	Kanał łączący jezioro Goszcza z jeziorem Paklicko Wielkie	Gmina Lubrza	2016	12 240,00	Środki własne
10.	Wsparcie działań zmierzających do budowy małych zbiorników reten- cyjnych na terenie gminy	Wydawanie pozwoleń wodno prawnych dla przedsięwzięć związanych z budową zbiorni- ków retencyjnych	Powiat Gminy RZGW, LZMiUW, Nadleśnictwa	-	-	-
10.1.	Podniesienie poziomu wody na rowie, w ramach programu Małej Retencji Nizinnej	Nie realizowano	Nadleśnictwo Babimost	-	-	-
11.	Okresowa konserwacja, moderni- zacja, odtworzenia i przebudowa urządzeń melioracji wodnych, w tym:					
11.1.		Konserwacja urządzeń meliora- cji podstawowych na ciekach w powiecie świebodzińskim: 2016 r.: 71 773 mb 2017 r.: 59 010 mb	RZGW Wrocław, In- spektorat w Sulechowie	2016 2017	301 306,04 272 698,70	Środki własne
11.2.		Wykonanie konserwacji urzą- dzeń melioracji szczegółowych na terenach gmin: 2016 r.: 101,2 km rowów 2017 r.: 128,17 km rowów	Rejonowy Związek Spółek Wodnych	2016 2017	512 110,00 519 432,00	Składki na RZSW, dotacja Państwa, dotacje gmin
11.3.		Oczyszczanie rowów	Gmina Lubrza	2016 2017	8 000,00 9 523,00	Dotacja celowa dla spółki wodnej, środki własne
11.4.		Prace w celu utrzymania urzą- dzeń melioracji wodnych szcze- gółowych. Utrzymanie urządzeń wodnych odprowadzających	Gmina Zbąszynek	I – XII 2017 II – XI 2017	20 500,00 45 079,00	Środki własne

		wody burzowe i roztopowe ze wsi gminy Zbąszynek				
11.5.	Struga Świebodzińska - Odbudowa	Brak informacji	LZMiUW	-	-	-
12.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych dot. projektu Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty	Przyjęcie planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty w dniu 5.12.2017, które poprzedzone zostały konsultacjami.	RZGW Poznań	2017	-	Środki własne
13.	Weryfikacja następujących wykazów wód dla regionu wodnego Warty: - wykaz wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia; - wykaz wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych; - wykaz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie; - wykaz wielkości emisji i stężeń priorytetowych dla których zostały określone środowiskowe normy jakości.	Przeprowadzenie ponownych konsultacji społecznych dot. Planu utrzymania wód w regionie wodnym Warty wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W dniu 29.09.2016 r. opublikowano w ogólnopolskim wydaniu „Dziennika Gazeta Prawna” komunikat w formie obwieszczenia Dyrektora RZGW w Poznaniu dot. zawiadomienia o ponownych konsultacjach społecznych Planu utrzymania wód w regionie wodnym Warty wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	RZGW w Poznaniu	30.09.2016 r. – 21.10.2016 r.	-	Środki własne
13.1.		Przeprowadzenie konsultacji społecznych dot. projektu rozporządzenia Dyrektora RZGW w Poznaniu zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty. W dniu 15.11.2016 r. opublikowano w ogólnopolskim wydaniu „Dziennika Gazeta Prawna” komunikat w formie obwieszczenia Dyrektora RZGW w Poznaniu dot. zawiadomienia o sporządzeniu projektu rozpo-	RZGW w Poznaniu	17.11.2016 r. – 8.12.2016 r.	-	Środki własne

		rządzenia Dyrektora RZGW w Poznaniu zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty.				
13.2.		Upublicznienie informacji o przyjęciu aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry oraz o aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju poprzez wysyłkę newslettera w dniu 16.12.2016 r. do instytucji leżących w regionie wodnym Warty (w tym do gmin leżących na terenie powiatu świebodzińskiego) oraz Starostwa Powiatowego w Świebodziźnie.	RZGW w Poznaniu	16.12.2016 r.	-	Środki własne
				OGÓŁEM	1,700 mln	
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa						
1.	Dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury ściekowej zgodnie z AKPOŚK oraz Programem wyposażenia w oczyszczalnie ścieków aglomeracji <2000 RLM, w tym:		Gminy, Przedsiębiorstwa komunalne			
1.1.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Smardzewie oraz budowa sieci wodociągowej w Dąbrówce Małej	Nie realizowano	Gmina Szczaniec	-	-	-
1.2.	Dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej w m. Szczaniec (etap V)	Nie realizowano	Gmina Szczaniec	-	-	-
1.3.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w m. Niekarzyn wraz z przesyłem ścieków do m. Pałck	Nie realizowano	Gmina Skąpe	-		-
1.4.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Żelechów	Realizacja przewidziana na lata 2017-2018	Gmina Łagów	-	-	Środki własne
2.	Zapewnienie odpowiedniej jakości wody do picia poprzez dalszy rozwój i modernizację infrastruktury wodociągowej na terenach gmin w		Gminy, Przedsiębiorstwa komunalne			

	tym stopniowe wyłączanie (do 2032 r.) z eksploatacji odcinków sieci wykonanej z rur cementowo-azbestowych, w tym:					
2.1.	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej na osiedlu w Nowej Wiosce	Nie realizowano	Gmina Lubrza	-	-	-
2.2.	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Lubrza -Romanówek	Nie realizowano	Gmina Lubrza	-	-	-
2.3.	Rozbudowa systemu wodno-ściekowego w aglomeracji Skąpe	W dniu 9.03.2018 r. podpisano umowę na realizację zadania w ramach RPO Lubuskie 20202. Realizacja zadania 2018 rok	Gmina Skąpe	-	-	-
2.4.	Wykonanie przyłącza do gminnego ujęcia wody dla Powiatowego Ośrodka Rehabilitacyjno-Wypoczynkowego" Pałac" w Przelazach Sp. z o.o.	Zrealizowano	Powiatowy Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy	VII 2017	2 202,13	Budżet Powiatu
2.5.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wod-kan na terenie gminy Świebodzin	wybudowano na terenie Gminy ok. 0,6 km sieci kanalizacyjnej, a sieci wodociągowej 0,4 km.	Gmina Świebodzin	2017	183 000,00	Budżet Gminy
3.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach, gdzie brak możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej					
3.1.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach gdzie budowa sieci jest nieuzasadniona ze względów ekonomicznych	Realizowano	Gmina Zbąszynek	IX-X 2017	12 000,00	50% środki gminne, 50% środki mieszkańców
3.2.	Budowa bezodpływowych zbiorników na ścieki sanitarne wraz z zakupem wozu asenizacyjnego na potrzeby objęcia systemem odbioru ścieków z budynków mieszkalnych oraz budynków gminnych z terenu Gminy Skąpe	Zadanie zrealizowane z zakresie zakupu wozu asenizacyjnego i zamontowane zostaną w roku 2018	Gmina Skąpe	2017	639 600,00	Budżet Gminy
4.	Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej, kanalizacji sanitarnej, budowa osadników i separatorów	- wybudowano na terenie Gminy ok. 4,3 km sieci kanalizacji deszczowej	Gmina Świebodzin	2017	4 656 376,21	Środki własne +śr. z tzw. schetynówki

	wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej od odbiorników, ograniczanie strat w sieci wodociągowej					
4.1.	Budowa dróg z kanalizacją deszczową i oświetleniem dla terenu położonego między ul. Słowiąską a ul. Sadową w Świebodziźnie (projekt) - Rozwój infrastruktury miejskiej	Nie realizowano	Gmina Świebodzin	-	-	-
4.2.	Budowa dróg z kanalizacją deszczową i oświetleniem - teren położony w rejonie ulic: Sobieskiego, Podmiejska, Spokojna, Kozia w Świebodziźnie (projekt) - Rozwój infrastruktury miejskiej	Nie realizowano	Gmina Świebodzin	-	-	-
4.3.	Kanalizacja deszczowa przy ul. Słonecznej	Zrealizowane	Gmina Świebodzin	2016	200 000,00	Budżet Gminy
5.	Bieżąca ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz ich likwidacja na obszarach nowo skanalizowanych	Kontrola w zakresie wezwania właścicieli zbiorników bezodpływowych do przedstawienia umowy na pozbywanie się nieczystości ciekłych oraz dowodów uiszczania opłat za w/w usługę	Gminy	Zadanie ciągłe	-	Budżety Gmin
6.	Kontrola zużycia wody - Uzupełnienie wodomierzy u wszystkich użytkowników sieci	Brak informacji	Gminy, Przedsiębiorstwa komunalne	-	-	-
				OGÓLEM	5,694 mln zł	
	Obszar interwencji: Zasoby geologiczne					
1.	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin	Brak konieczności prowadzenia działań	Powiat, Urząd Górniczy Gminy	-	-	-
2.	Tworzenie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i mpzp z uwzględnieniem kopalin i ich ochroną przed	Działanie realizowane przez Gminy na etapie prac planistycznych	Gminy	Działanie ciągłe	-	Budżety Gmin

	trwałym zainwestowaniem nie górniczym					
Obszar interwencji: Gleby (Degradacja powierzchni ziemi i gleb)						
1.	Ochrona gleb najlepszych kompleksów w MPZP przed zainwestowaniem	Działanie realizowane przez Gminy na etapie prca planistycznych	Gminy	Działanie ciągłe	-	Budżety Gmin
2.	Rekultywacja gleb zdegradowanych i przywrócenie funkcji przyrodniczej	Brak informacji	Osoba powodująca utratę lub ograniczenie wartości użytkowej	-	-	-
3.	Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	Doradztwo i szkolenia dla rolników w zakresie dobrych praktyk rolniczych prowadzi Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku	LODR, ARiMR Właściciele gruntów	Działanie ciągłe	-	Środki własne
4.	Monitoring i inwentaryzacja obszarów zdegradowanych	Nie realizowano	WIOŚ Gminy	-	-	-
5.	Rekultywacja terenów po eksploatacji wydobywczej	Wydawanie przez Starostę Świebodzińskiego decyzji dotyczących uznania rekultywacji za zakończoną: 2016 r.: 5 decyzji (3 dla Gmin 2 dla Kopalni Węgla Brunatnego Sieniawa Sp. z o.o.) 2017: 3 decyzje (1 - dla PGNiG SA - Oddział w Zielonej Górze i 2 dla Kopalni Węgla Brunatnego Sieniawa Sp. z o.o.)	Powiat Świebodziński	Zdanie ciągłe	Bez kosztów	-
Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
1.	Objęcie wszystkich mieszkańców systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów	Systemem gospodarowania odpadami objętych jest ok. 87% właścicieli nieruchomości z terenu powiatu świebodzińskiego, z których ok. 45% zadeklarowało prowadzić selektywną zbiórkę odpadów	Gminy	-	-	Budżety Gmin
2.	Kontynuacja działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi:		Gminy			
2.1.		<i>Działania edukacyjne i infor-</i>	Gmina Lubrza	Od 2013 r.	b.d.	Środki pochodzące

		<i>macyjne od 2013 roku w związku ze zmianą systemu gospodarki odpadami, druk ulotek informacyjnych, spotkania edukacyjne z mieszkańcami gmin, dział 'Utrzymanie czystości i porządku' na stronie www.bip.lubrza.pl zawierający informacje o zasadach segregacji, odnośnik do EKOEDUKATORA na stronie www.lubrza.pl</i>				z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zgodnie z ustawą
2.2.		Ulotki informacyjne – selektywne zbieranie wybranych frakcji odpadów Plakaty informacyjne – selektywne zbieranie wybranych frakcji odpadów Plakaty informacyjne o mobilnej zbiórce odpadów	Gmina Świebodzin	2017	3 628,50	Budżet Gminy
3.	Wsparcie finansowe organizacji akcji „Sprzątanie Świata”	Zachęcanie do przeprowadzania oraz finansowanie akcji w szkołach i przedszkolach pn. „Sprzątanie świata”, zebrane z otoczenia odpady przyczyniają się zarówno do wzrostu estetyki otoczenia jak i formowania właściwych postaw ekologicznych wśród dzieci i młodzieży	Gminy	Działanie ciągłe	-	Budżet Gminy
4.	Wydawanie decyzji w zakresie gospodarki odpadami (zbieranie, przetwarzanie, transport, pozwolenia na wytwarzanie odpadów)	Starosta Świebodziński wydał decyzje w zakresie gospodarowania odpadami w latach: 2016 r.: 22 decyzji 2017 r.: 11 decyzji	Powiat Świebodziński	Zadanie ciągłe	-	-
5.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Wykonane przez WIOŚ kontrole zakładów w zakresie gospodarki odpadami, w: 2016 r.: 34 kontrole (21 wykrytych nieprawidłowości) 2017 r.: 8 kontrole (4 wykryte nieprawidłowości)	WIOŚ	Działanie ciągłe	-	Środki własne

6.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów aby w 2020 r. nie przekazano więcej niż 35% wagowo masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r	Uzyskane w 2016 r. wskaźniki masy odpadów biodegradowalnych przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.: 24,87% (dopuszczalne w 2016 r. - do 45%). Poziomy odzysku wg gmin: Gm. Lubrza: 35,55% Gm. Łagów: b.d. Gm. Skąpe: 38,8% Gm. Szczaniec: 18,4% Gm. Świebodzin: 1% Gm. Zbąszynek: 30,6%	Gminy	Od 2013 r.	-	Budżety Gmin
6.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych, w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 r.	Uzyskany w 2016 r. wskaźnik poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła: 53,9% (dopuszczalna norma min.18%) w 2016 r.). Poziomy odzysku wg Gmin: Gm. Lubrza: 52,64% Gm. Łagów: 36% Gm. Skąpe: 78,9% Gm. Szczaniec: 48,61% Gm. Świebodzin: 23% Gm. Zbąszynek: 84,3%	Gminy	Od 2013 r.	-	Budżety Gmin
7.	Promowanie budowy przydomowych kompostowników	Artykuł w Informatorze Gminy Lubrza Nr 3/2017	Gmina Lubrza	2017	-	-
8.	Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów	Brak potrzeby	Gminy	-	-	-
9.	Osiągnięcie poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych		Gminy			
9.1.		Odbiór odpadów o kodzie 20 01 33* w ilości 0,010 Mg	Gmina Lubrza	2017	-	-

		w roku 2017 przez firmę MB Recykling Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami sp.k. w Kielcach				
9.2.		Zbieranie baterii przenośnych	Gmina Świebodzin	2016, 2017	16,34 23,18	Budżet Gminy
10.	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych oraz standaryzacji urzędzeń		Gminy			
11.	Pomoc w usuwaniu azbestu	Podjęte przez Gminy działania polegające na dofinansowaniu mieszkańcom do usuwania azbestu ze środków pochodzących z WFOŚiGW w Zielonej Górze	Gmina, WFOŚiGW	Działanie ciągłe	Koszty poniżej	-
12.	Ewidencjonowanie ilości usuniętego azbestu na potrzeby portalu baza azbestowa.gov.pl	Usuwanie azbestu z terenu powiatu 2016 i 2017 r.: Gmina Lubrza: 50,22 Mg, 11,04 Mg Gmina Łagów: 53,88 Mg, 49,734 Mg, Gmina Skąpe: 112,484 Mg, 43,41 Mg Gmina Szczaniec: 6 Mg, 45,5 Mg Gmina Świebodzin: 102,67 Mg, 68,836 Mg Gmina Zbąszynek: -, 87 Mg 2016: 385,254 Mg 2017: 305,52 Mg	Gminy	2016 2017	2016 r.: Gm. Lubrza: 1 000,00 Gm. Łagów: 20 195,32 Gm. Skąpe: 60 458,00 Gm. Szczaniec: 31 408,00 Gm. Świebodzin: 51 412,00 2017 r.: Gm. Lubrza: 7 458,48 Gm. Łagów: 36 263,70 Gm. Skąpe: 21 634,50 Gm. Szczaniec: 20 962,39 Gm. Świebodzin: 40 550,54 Gm. Zbąszynek: 34 413,20	WFOŚiGW i NFOŚiGW
				OGÓLEM	0,308 mln zł	
	Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze					
1.	Bieżąca inwentaryzacja form ochrony przyrody, zachowanie	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska	Gmina Zbąszynek	2016	-	Budżet Gminy

	różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych	w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kręcki Łęg”				
2.	Inwentaryzacja i bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody, użytków ekologicznych i innych obiektów oraz aktualizacja ustanawiających aktów prawnych	Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Lubrza na lata 2017 – 2020 oraz opracowanie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Lubrza.	Gmina Lubrza	2017	Program – 3 500,00 Ewidencja 3 880,00	Budżet Gminy
3.	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	Uchwała nr LII/282/17 Rady Gminy Szczaniec z . dnia 29 listopada 2017r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody- dąb szypułkowy	Gmina Szczaniec	2017	-	-
4.	Zachowanie naturalnego charakteru dolin rzecznych w celu utrzymania drożności korytarzy ekologicznych	Brak informacji	RDOŚ, LZMiUW, Gminy	-	-	-
5.	Zwiększenie ilości powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych – budowa, przebudowa i modernizacja dróg leśnych wyznaczonych w planach urządzania lasu jako drogi pożarowe	Realizowane zgodnie z planami urzędzenia lasu oraz zgodnie z planami inwestycyjnymi	Nadleśnictwa, samorządy, starostowie, właściciele gruntów	-	-	-
6.	Opracowanie planów urządzania lasu	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb	Nadleśnictwa	-	-	-
7.	Wprowadzanie zalesień na gruntach o niskiej przydatności rolniczej	Zalesianie gruntów rolnych i nierolnych możliwe jest ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. Wykony-	Rolnicy, ARiMR	-	-	PROW 2014-2020

		wane jest na gruntach przeznaczonych do zalesienia zgodnie z zapisami studium uwarunkowań lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.				
8.	Działania prowadzące do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów: Prowadzenie odnowień i zalesień	<p>Wprowadzanie podszytów i odnowień drugiego piętra celem zróżnicowania struktury gatunkowej lasów, poprawy struktury wiekowej drzewostanów oraz przebudowy drzewostanów: sadzenie lasu na powierzchniach pozrębowych oraz stosowanie Metody Sobańskiego- wzbogacanie bioróżnorodności poprzez wysiew nasion gatunków domieszkowych.</p> <p>Powierzchnie odnowień lasów należących do Skarbu Państwa w latach 2016-2017: Nadl. Krosno: 13,24 ha Nadl. Babimost: 114,74 ha Nadl. Torzym: 5,52 ha Nadl. Trzciel: 0 ha Nadl. Świebodzin: 328,8 ha Nadl. Bytnica: 117,16 ha Nadl. Sulechów: 2017 -27,64 ha</p>	Nadleśnictwa	Zadanie ciągłe	-	Środki własne
9.	Realizacja edukacji ekologicznej i szkoleń w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej:		Nadleśnictwa			
9.1.		Bieżące prowadzenie zajęć na ścieżce dydaktycznej przy Rezerwacie Laski, zajęcia pracowników nadleśnictwa w szkołach i przedszkolach na lekcjach. Coroczna akcja „Chrońmy skowronki” – akcja zapobiegająca wypalaniu traw.	Nadleśnictwo Babimost	Zadanie ciągłe	-	-
9.2.		Coroczne akcje edukacyjne (Nadleśnictwo Świebo-	Zadanie ciągłe	-	-

		pogadanki w szkołach i na terenie leśnym) we wszystkich placówkach przedszkolnych i szkolnych na terenie administracyjnym Nadleśnictwa Świebodziń pod stałym hasłem „Czym Bór Darzy”	dzin			
9.3.		<p>Akcje promocyjne Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Świebodziń w ramach organizowanych wspólnie z jednostkami samorządowymi. akcji.</p> <p>W ramach organizowanych przedsięwzięć Nadleśnictwo Świebodziń urządza stoisko gdzie w ramach posiadanych materiałów promowane jest Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Nadleśnictwo wydało następujące foldery:</p> <ul style="list-style-type: none"> • o Nadleśnictwie, • o Zagrodowej Hodowli Zwierzyny Łownej „ZAGÓRZE”, • o Ośrodku Wypoczynkowym „LEŚNIK” w Łagowie, • o Ochronie Przyrody w Nadleśnictwie Świebodziń, • przy współpracy z ŁPK foldery o rezerwatach przyrody. <p>Zawody Drwali z Radiem Zachód w Niedźwiedziu, „Niesulicka Piątka” w Niesulicach, Wyścig Rowerów Gorskich MTB- Łagów, Biegi amatorskie pod nazwą „Świebodzińska Dziesiątka”, „Studenci sadzą las” - Łagów</p>	Nadleśnictwo Świebodziń	Zadanie ciągłe	-	-
9.4.		Prowadzenie edukacji leśnej w ramach działalności statutowej nadleśnictwa, pogadanki,	Nadleśnictwo Trzciel	W ciągu całego roku	Edukacja leśna: 2016 - 6 400,00 2017 – 7 900,00	Środki własne

		ulotki informacyjne, strona internetowa, druk mapy przyrodniczo- turystycznej			Druk mapy: 2016 – 9 100,00	
9.5.		Stoisko edukacyjne podczas III Powiatowych Obchodów Dnia Św. Huberta	Nadleśnictwo Torzym	2017	300,00	Środki własne
9.6.		Prowadzenie stron internetowych o charakterze edukacyjnym	Nadleśnictwo Bytnica	2016 2017	6 360,00 6 360,00	Środki własne
9	Utrzymanie, pielęgnacja i zakładanie terenów zieleni, w tym:		Powiat, Gminy			
9.1.	Park Miejski w Świebodzińskim - Dolina Strugi Świebodzińskiej - Rozwój terenów zieleni i infrastruktury kulturalnej	Opracowanie projektu budowy ujęcia wody ze Strugi Świebodzińskiej	Gmina Świebodzin	12.04.- 30.06.2016	9 471,00	Budżet Gminy
9.2.	Pielęgnacja zieleni urządzonej na terenie gminy Świebodzin:	<ul style="list-style-type: none"> - nasadzenie 2 szt. lipy srebrzystej na Pl. Wolności - aranżacja zieleni na Pl. Wolności (wycinka drzew, cięcia korekcyjne, korekta pokroju krzewów, nasadzenia wybranych gatunków roślin) - pielęgnacja trawników, żywopłotów i rabat bylinowych - nasadzenia gazonów, donic i konstrukcji kwietnikowych - nasadzenia 400 szt. berberysów na parkingu ul. 30- Stycznia- Kawaleryjska - nasadzenie materiału roślinnego w miejscowości Kępsko i Chociule 	Gmina Świebodzin	2016	4 301,00	Budżet Gminy
		<ul style="list-style-type: none"> - pielęgnacja trawników, żywopłotów i rabat bylinowych - nasadzenia gazonów, donic i konstrukcji kwietnikowych - nasadzenia 400 szt. berberysów na parkingu ul. 30- Stycznia- Kawaleryjska - nasadzenie materiału roślinnego w miejscowości Kępsko i Chociule 	Gmina Świebodzin	2017	788 764,23	Budżet Gminy

		- pielęgnacja trawników, żywoplotów i rabat bylinowych -nasadzenia i zakup 12szt. Krzewów, 350szt. Krzewinek -nasadzenie i zakup 8 drzew i 40 krzewów				
9.3.		Pielęgnacja zieleni urządzonej	Gmina Lubrza	Zadanie ciągłe	20 000,00	Budżet Gminy
10.	Wprowadzanie kompensacji przyrodniczej za wycinkę drzew i krzewów	W 2016 wydano 17 decyzji z nasadzeniami 235 drzew (wiązy, klony, graby, brzozy, jesiony, modrzew, kasztany, platan) W 2017 r. wydano 9 decyzji z nasadzeniami - 68 drzew (lipy, klony dęby, brzozy)	Powiat Świebodziński	Zadanie ciągłe	Bez kosztów	-
11.	Prowadzenie monitoringu przyrodniczego w obrębie autostrady A2	2015-2016 monitoring intensywności wykorzystania przejść dla małych zwierząt na drodze krajowej nr 92 na terenie województwa lubuskiego i wielkopolskiego w latach 2015-2016 wraz z opracowaniem sprawozdań w tym zakresie. Umowa nr I-2/227/2014 z 24.11.2014 r. zmieniona Aneks nr 1 z 30.12.2016 r.; Wykonawca: Ekologic M. Stopczyński, Łódź	GDDKiA	Od 24 listopada 2014 r. do 31 stycznia 2017 r.	322 260,00 (podane koszty monitoringu dotyczą całego zakresu zadania zarówno na DK 92 i A2 bez wydzielenia na część realizowaną na terenie powiatu świebodzińskiego)	
12.	Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania kłusownictwu:		Nadleśnictwa			
12.1.		zapobieganie kłusownictwu poprzez patrolowanie terenów leśnych- działanie stałe (w tym ujęcie kłusownika podczas zakładania wnyków	Nadleśnictwo Bytnica	2016 2017	7 617,00 9 299,00	Środki własne
12.2.		-Wspólne patrole straży leśnej z Policją. -Działanie Społecznej Straży Łowieckiej w Ramach Kół Łowieckich polegające na ściąganiu wnyków, patrolowaniu	Nadleśnictwo Świebodziń	Zadanie ciągłe	-	Środki własne

		łowisk, kontrolowaniu skupu zwierzyny.				
12.3.		Patrole terenowe wspólnie z Policją; poszukiwanie wnyków i pułapek; kontrolowanie myśliwych w lesie.	Nadleśnictwo Trzciel	Bieżąco cały rok	Ujęte łącznie w ogólnych kosztach działalności straży leśnej nadleśnictwa	Środki własne
		Prewencyjne patrolowanie terenów leśnych	Nadleśnictwo Sulechów	Zadanie ciągle	-	Środki własne
				OGÓLEM	1,205 mln zł	
Obszar interwencji: Odnawialne źródła energii						
1.	Wprowadzenie możliwości wspierania, poprzez udzielanie dotacji, przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem instalacji do pozyskiwania OZE oraz modernizacji lub wymiany indywidualnych źródeł ciepła	Nie realizowano	-	-	-	
2.	Promocja i edukacja w zakresie wykorzystania OZE (promocja kolektorów słonecznych, pomp ciepła, geotermii, biomasy, elektrowni wiatrowych, eksploatacja elektrowni wodnych)	Działania edukacyjne i informacyjne na stronie www.bip.lubrza.pl	Gmina Lubrza	2016-2017	-	Budżet Gminy
3.	Promowanie budownictwa energooszczędnego i pasywnego	Nie realizowano	Gmina, Powiat,	-	-	-
4.	Budowa kotła biomasowego w źródle C12 (stworzenie systemu efektywnego energetycznie – ponad 51% energii odnawialnej)	Brak realizacji w latach 2016-2017	Veolia	-	-	-
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami						
1.	Wyznaczenie optymalnych tras dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne z ominięciem centrów miast, stref ochronnych ujęć wody pitnej oraz wyznaczeniem (budową) miejsc postojowych	Nie realizowano	Powiat, Gminy Zarządcy dróg	-	-	-
2.	Monitoring na obszarach zagrożonych ryzykiem wystąpienia poważnych awarii i ich rejestr, prowadzenie elektronicznej bazy danych w zakresie zakładów mogących po-	Realizowane	WIOŚ	-	-	-

	wodować poważną awarię					
3.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Brak poważnych awarii w latach 2016-2017	KPPSP Powiat	-	-	-
4.	Doposażenie w niezbędny sprzęt ratowniczy jednostki straży pożarnej, w tym:		KPPSP			
4.1.	Doposażenie specjalistycznej grupy ratownictwa technicznego w środki ochrony indywidualnej.	Nie realizowano	KPPSP	-	-	-
4.2.	Doposażenie specjalistycznej grupy ratownictwa technicznego w zestaw podpór do stabilizacji.	Zakup podpór służących do stabilizacji pojazdów podczas wypadków komunikacyjnych.	KPPSP	24.05.2017	11 500,00	Fundusz Wsparcia PSP
4.3.	Doposażenie specjalistycznej grupy ratownictwa technicznego w podest ratowniczy.	Zakup podestu-platformy przeznaczonej do działań ratowniczych na wysokości między innymi: -na samochodach ciężarowych - pociągach	KPPSP	30.03.2017	10 701,00	Fundusz Wsparcia PSP
4.4.	Naprawa sprzętu hydraulicznego firmy Holmatro.	Wymiana węży hydraulicznych, rozdzielacza, uszczelnienie pompy	KPPSP	07.08.2017	11 000,00	Fundusz Wsparcia PSP
4.5..	Zakup samochodu służącego do przewozu osób oraz sprzętu do ograniczenia skażeń środowiska.	Zakup lekkiego specjalnego samochodu do logistycznego zabezpieczenia działań z ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym	KPPSP	Ogłoszono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego		WFOŚiGW Zielona Góra Fundusz Wsparcia PSP
4.6.	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego.	Nie realizowano	KPPSP	-	-	-
4.7.	Zakup aparatów powietrznych ochrony układu oddechowego służącego do ochrony strażaków przed działaniem środków szkodliwych dla zdrowia.	Nie realizowano	KPPSP	-	-	-
4.8.	Zakup specjalistycznego samochodu – podnośnika	Nie realizowano	KPPSP	-	-	-
4.9.	Zakup specjalistycznego samochodu do ratownictwa technicznego – żuraw samojezdny	Nie realizowano	KPPSP	-	-	-
				OGÓLEM	0,03 mln zł	

				SUMA	2 168 967 000 000,00	
--	--	--	--	-------------	-----------------------------	--

Źródło: opracowano na podstawie danych z ankiet, dokumentów źródłowych będących w dyspozycji podmiotów i instytucji wymienionych w rozdziale 2 niniejszego opracowania.

4. Podsumowanie

Informacje przedstawione w niniejszym Raporcie pozyskano w oparciu o ankietyzację Instytucji wskazanych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego, które stanowiły jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć, a także w oparciu o informacje będące w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Świebodzińcu. Proces zbierania danych na potrzeby opracowania niniejszego Raportu został przeprowadzony etapami: w 2017 r. w ramach prac nad przygotowaniem Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 oraz na początku roku 2018 w celu uzupełnienia informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w roku 2017.

W trakcie pozyskiwania danych napotkano trudności związane z przekazywaniem, przez Instytucje i inne podmioty zaangażowane w realizację Programu. Informacje były niepełne, często o różnym stopniu szczegółowości. Przyczyn niepełnych informacji można upatrywać w bardzo szerokim zakresie przedstawianych danych, odnoszących się do przedsięwzięć z szeroko rozumianej ochrony środowiska oraz różnego stopnia realizacji poszczególnych zadań. Jednostki odpowiedzialne za realizację zadań na bieżąco dokonywały zmiany w zakresie zaplanowanych przez siebie przedsięwzięć. Ponadto w niektórych przypadkach można stwierdzić brak szczegółowego ewidencjonowania danych oraz ograniczenia czasowe, co do możliwości poświęcenia czasu na ich zebranie dla potrzeb wypełnienia ankiety.

Zdecydowana większość zadań przewidzianych w Programie była realizowana (kontynuowana) również w poprzednim okresie sprawozdawczym 2014-2015. Wiele zadań zostało przesuniętych na kolejne lata, lub są w trakcie realizacji. Ponadto część z nich nie została zrealizowanych ze względów finansowych, jak również nie określono kolejnego terminu ich podjęcia.

W ramach przygotowywania niniejszego Raportu stwierdzono brak realizacji lub przedstawienia przez jednostki odpowiedzialne jakichkolwiek informacji nt. statusu realizacji w ostatnim okresie sprawozdawczym następujących zadań:

- Podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej, połączenie systemów ciepłowniczych C12 i C13 (ocieplenie śródmieścia możliwość likwidacji niskiej emisji w śródmieściu) – Veolia Energia Poznań S.A.,
- Termomodernizacja remiz strażackich na terenie Gminy Skąpe w miejscowości: Skąpe, Ołobok, Podła Góra, Niekarzyn – gm. Skąpe,
- Termomodernizacja budynku Szkoły w Toporowie – gm. Łagów,
- Promowanie ecodrivingu, korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku – Gminy, Powiat,
- Wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych na terenie powiatu, kontrola prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów – Powiat,
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wokół Jeziora Niesłysz odcinek Kalinowo-Przełazy (inwestycja partnerska) – Gmina Skąpe,
- Budowa sieci ścieżek rowerowych (Gmina Zbąszynek, Babimost, Kargowa – poprawa jakości życia mieszkańców) – Gmina Zbąszynek,
- Rozbudowa drogi woj. nr 276 w m. Chociule – ZDW Zielona Góra,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1211F i 1210F w miejscowości Szczaniec. – Wydział Dróg Powiatowych,
- Budowa drogi w miejscowości Laski, Boryszyn, Przełazy, ul. Plażowej w Lubrzy – Gmina Lubrza,
- Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie negatywnego wpływu hałasu na człowieka – Powiat, Gminy,
- Zachęcanie mieszkańców do montażu instalacji retencjonujących wodę deszczową – Gminy
- Rewitalizacja i rekultywacja jezior oraz zagospodarowanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem – Gminy, LZMiUW,
- Podniesienie poziomu wody na rowie, w ramach programu Małej Retencji Nizinnej – Nadleśnictwo Babimost,
- Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Smardzewie oraz budowa sieci wodociągowej w Dąbrówce Małej, Dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej w m.

- Szczaniec (etap V), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w m. Niekarzyn wraz z przesyłem ścieków do m. Pałk – Gmina Szczaniec,
- Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej na osiedlu w Nowej Wiosce, sieci wodociągowej w miejscowości Lubrza –Romanówek – Gmina Lubrza,
 - Kontrola zużycia wody - Uzupelnienie wodomierzy u wszystkich użytkowników sieci – gminy, zarządcy sieci,
 - Monitoring i inwentaryzacja obszarów zdegradowanych – WIOŚ, Gminy,
 - Zachowanie naturalnego charakteru dolin rzecznych w celu utrzymania drożności korytarzy ekologicznych - RDOŚ, LZMiUW, Gminy,
 - Wprowadzenie możliwości wspierania, poprzez udzielanie dotacji, przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem instalacji do pozyskiwania OZE oraz modernizacji lub wymiany indywidualnych źródeł ciepła – Gminy,
 - Promowanie budownictwa energooszczędnego i pasywnego – Gminy, Powiat.

W przypadku wpisów w kolumnach pn. „*Poniesione koszty*” i „*źródła finansowania*” nie we wszystkich udało się określić poziomu wydatkowanych środków finansowych na realizację zadań przez podmioty odpowiedzialne. Świadczy to o trudności w jednoznacznym określeniu kosztów realizacji przedsięwzięć, zwłaszcza pozainwestycyjnych. Koszty tego rodzaju zadań są bowiem bardzo często kwalifikowane do kosztów bieżących związanych z funkcjonowaniem poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych.

Źródłami finansowania realizowanych zadań były środki własne podmiotów realizujących poszczególne zadania, a w szczególności budżet powiatu, budżety gmin, środki z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także środki Unii Europejskiej (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020).

W tabeli 2 przedstawiono wskaźniki monitorowania efektywności Programu.

Tabela 2 Wskaźniki monitorowania i efekty realizacji POŚ dla Powiatu Świebodzińskiego za lata 2016-2017

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Rok bazowy 2015	Aktualne wyniki ¹	Tendencja zmian	Zakładane zmiany w 2020 r.	Źródło danych
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (ogółem)	t/rok	98	101	Wzrost	spadek	GUS
	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (ogółem)	t/rok	18 281	20 159	Wzrost	Spadek	GUS
	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	89,7	90	Wzrost	100	GUS
	Klasyfikacja strefy lubuskiej pod względem kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin	klasa	A – NO ₂ , SO ₂ , CO, C ₆ H ₆ , pył PM _{2,5} , As, Cd, Ni, Pb, pył PM ₁₀ , O ₃ C - B(a)P	A – NO ₂ , SO ₂ , CO, C ₆ H ₆ , pył PM _{2,5} , As, Cd, Ni, Pb C – pył PM ₁₀ , B(a)P, O ₃	pogorszenie	A	WIOŚ
Zagrożenie hałasem	Odsetek zakładów przekraczających normy emisji hałasów w ogólnej liczbie zakładów skontrolowanych	%	b.d.	5 skontrolowanych (w 2016 r.) 0% - przekroczeń	Bez przekroczeń	0	WIOŚ
	Wyniki pomiaru hałasów przy trasach komunikacyjnych	dB	Brak aktualnych badań	Brak aktualnych badań	Wymagany pomiar poziomu hałasów	Bez przekroczeń dopuszczalnych norm	WIOŚ
Pola elektromagnetyczne	Liczba punktów pomiarowych z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	szt.	0	0	Bez przekroczeń	0	WIOŚ
Gospodarka wodna	Udział JCWP rzecznych o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym	%	7 przebadanych JCWP w tym 71% stan dobry	8 przebadanych JCWP w tym 50% stan dobry	Brak poprawy	100% doby i powyżej dobrego	WIOŚ
	Udział JCWP jeziornych o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym	%	6 przebadanych jezior w tym 83% stan b.db i db.	7 przebadanych jezior w tym 57% stan dobry i b.	Brak poprawy	100%	WIOŚ

¹ Ze względu na brak aktualnych informacji za rok 2017, które są w trakcie weryfikacji i opracowywania sprawozdań, większość opisanych wskaźników dotyczy roku 2016

	Ocena ogólna jakości wód podziemnych: udział wód danej klasy jakości	%	Klasa II - 50% Klasa III - 50%	dobry Klasa II - 50% Klasa III - 50%	Bez zmian	100% dobry	WIOŚ	
	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	tys. m ³	2 745,1	2 780,3	wzrost	2500	GUS	
	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	tys.m ³	261	313	wzrost	250	GUS	
	Wskaźnik zużycia wody w m ³ na 1 mieszkańca	m ³	48,7	49,5	wzrost	46,5	GUS	
Gospodarka wodno-ściekowa	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych odprowadzanych do wód lub do ziemi	-BZT5 -ChZT -Zawiesina ogólna -suma jonów chlorków i siarczanów	kg/rok	1 206 6 956 1 557 26 684	1 814 8 740 2 303 22 476	spadek	spadek	GUS
	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu	-BZT5 -ChZT -Zawiesina ogólna -azot ogólny -fosfor ogólny	kg/rok	13 363 157 066 18 234 20 193 753	19 303 137 799 20 579 18 847 948	spadek	spadek	GUS
Zasoby geologiczne	Długość sieci wodociągowej	km	299,5	300,9	wzrost	wzrost	GUS	
	Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego	osoba	45 156	49 376	Wzrost	wzrost	KPOŚK	
	Liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych	osoba	6023	1604	Spadek	Spadek	KPOŚK	
	Liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	osoba	207	128	Spadek	Wzrost	KPOŚK	
	% RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej	%	89,25	94,3	Wzrost	Wzrost	KPOŚK	
	Długość sieci kanalizacyjnej	km	419,0	428,6	Wzrost	Wzrost	GUS	
	Przemysłowe i komunalne oczyszczalnie ścieków	- ogółem -z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt. szt.	8 2	8 2	Na tym samym poziomie	Na tym samym poziomie	GUS
	Przepustowość przemysłowych i komunalnych oczyszczalni ścieków	-ogółem -z podwyższonym usuwaniem biogenów	[m ³ /doba] [m ³ /doba]	10 460 6 730	10 460 6 730	Na tym samym poziomie	wzrost	GUS
Zasoby geologiczne	Liczba obowiązujących koncesji na	szt.	13	13	na tym samym	Wzrost	Starosta	

	wydobycie kopalin					poziomie		Marszałek Ministerstwo	
Gleby	Powierzchnia użytków rolnych	ha	64 964	64 964		Na tym samym poziomie	Spadek	GUS	
	Odsetek gruntów ornych w użytkach rolnych	%	59%	59%		Na tym samym poziomie	Spadek	GUS	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Powierzchnia dzikich wysypisk odpadów	m ²	100	0		Spadek	Spadek	GUS	
	Czynne składowiska odpadów	szt.	0	0		Na tym samym poziomie	0	GUS	
	Odpady komunalne zebrane, w tym selektywnie	-Ogółem -Selektywnie	Mg Mg	21 313,1 2 073,7	20 773,67 1 515,85	Spadek	Spadek	Spadek Wzrost	GUS (na podstawie sprawozdań Gmin)
	Wytworzone odpady przemysłowe		Mg	218 209,2201	b.d.		-	spadek	Marszałek
	Uzyskane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku poszczególnych odpadów w skali powiatu	- biodegradowalne - opakowaniowe - budowlane	% % %	41,37 43,53 60,66	24,87 53,9 74,3		Spełniają wymagane normy	-do 35% - ponad 50% - 100% (do 2020 r.)	Sprawozdania Gmin
Zasoby przyrodnicze	Lesistość powiatu	%	42	42		Na tym samym poziomie	42,5	GUS	
	Powierzchnia terenów objęta formami prawnej ochrony obszarowej (% ogólnej powierzchni powiatu)	%	32,9	32,3		Spadek	33,1	GUS	
	Liczba pomników przyrody	szt.	51	51		Na tym samym poziomie	60	CRFOP	
	Ilość parków krajobrazowych posiadających obowiązujące plany ochronny w stosunku do wszystkich parków w powiecie	szt.	0 na 2	0 na 2		Na tym samym poziomie	2	CRFOP	
	Ilość obszarów Natura 2000 z obowiązującym planem zadań ochronnych w stosunku do wyznaczonych na terenie powiatu	szt.	2 na 7	2 na 7		Na tym samym poziomie	7	CRFOP	
Odnawialne źródła energii	Udział energii odnawialnej w całkowitej produkcji energii elektrycznej	%	Trudne do obliczenia	Trudne do obliczenia		-	-	Gminy	
Zagrożenia Poważ-	Liczba przypadków wystąpienia	szt.	0	1		wzrost	0	WIOŚ	

nymi Awariami	poważnych awarii (odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt. 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska						
----------------------	--	--	--	--	--	--	--

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, danych zawartych w Projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024.